

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „Soči“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje širke po prostoru.

SOČA

Članki se dobivajo po 8 kr. v tiskarni na Starem trgu in v Naiski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu, naročnika pa opravištvu „Soče“, k. g. Andreju Tabaj-u Via Canonica N. 8 v St. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina unizha, ako se oglase pri opravištvu.

Vabilo na naročbo.

Ker se bliža konec prvega poluleťja, vabimo gg. naročnike, katerim sedaj naročba poteče, naj blagovolijo kaj ponoviti naročbo, da ne nastanejo nerodi pri odpošiljanju lista; oni naročniki pa, ki nam na naročnini kaj dolžujejo, naj blagovolé svoj dolg poravnati.

Prijatelje našega lista tudi prosimo, naj delajo in si prizadevajo, da nam pridobijo tudi novih naročnikov.

Opravištvu „Soče“

Delegacije.

Marsikateri izmed naših bralcev bo morda še vprašal: kaj so pa delegacije? Zato se nam zdi primerno prej na to vprašanje odgovoriti, potem pa hočemo povedati, kake stvari so se prav letos v delegacijah razpravljale.

Delegacije so parlamentarna zbornica avstro-ogerske države za skupne zadeve naše države, ki obstoja iz kronovin v dunajskem državnem zboru zastopanih in iz kraljevine ogerske. Te skupne zadeve so pa: vojska, zastopana po skupnem državnem vojnem ministru in pa zunanje zadeve, katere zastopa skupni minister za zunanje reči. Poleg teh dveh ministrov imamo še skupnega državnega finančnega ministra, kateri ob enem oskrbuje Bosno in Hercegovino, kateri dve deželi je Avstrija vsled pooblastila berlinskega kongresa zasedla.

Delegacije se pa ločijo v delegacijo iz državnega zbora na Dunaju in pa v delegacijo ogersko; vsaka šteje 60 udov, izmed teh je 40 izvoljenih iz zbornice poslancev, 20 pa iz gosposke zbornice. Delegacije zborujeta vsaka posebej, naznanjati si sklepe, kateri pa zadobijo potrdbo od presv. cesarja le tedaj če so soglasni; če ni doseči soglasja, stopiti delegaciji skupaj, pa ne da bi razpravljali, ampak samo da glasujeta o tistih točkah o katerih ni bilo doseči soglasnega sklepa.

Navadno zborujejo delegacije eno leto na Dunaju, drugo leto pa v Budimpešti; letos so se snidile v zadnjem mestu.

Avstrijska delegacija je zvršila svoj posel v odsekih in pa v polnih zborih; ogerska je pa še nekaj zaostala; vse kaže pa na to, da bodeti še v tem tednu obe delegaciji svoje delo končali.

Obravnave v delegacijah so bile in so posebno še letos prav zanimive; razprav se vdeležuje veliko govornikov ne le v odsekih, ampak tudi v polnih zborih.

O zunanji avstrijski politiki smo vže v zadnji „Soči“ nekaj poročali in sicer o našem odnosaju proti Srbiji. V istem zmislu, kakor v odseku so skoraj vsi govorniki avstrijske de-

legacije govorili tudi v polnem zboru, ter so naglašali važnost prijaznih razmer med Avstrijo in Srbijo in izražali upanje, da se bode posrečilo vladi zboljšati sedanje stanje.

Gledé nemško-avstrijske-laške zveze so priznali vsi govorniki, da je zveza teh treh srednje-evropskih velevlasti za vzdržanje miru sicer velike važnosti in zelo potrebna, ali da provzročuje veliko in skoraj neznosnih stroškov, ker ta zveza, ako jo hočemo ohraniti, terja, da leto za letom izdajamo več denarja za novo oboroženje in za pomnoženje vojakov, za vpeljauje novih iznajdeb, po katerih naj bi se dalo toliko več ljudi v vojski pokončati. Tako n. p. nismo še popolnoma preskrbeli celo armado z novimi puškami — z Manlicher-jevo repetirko — in že so iznajdli nov smodnik brez dima, katerega moramo imeti tudi pri nas, in to bo zopet požrlo veliko denara.

Zanimivo je tudi to, kar so delegati avstrijski — in sicer prav levičarji — poudarjali. Oni so rekli, da je nekako protislovje, če nemško cesarstvo, ki je, kar se tiče zunanje politike, jako prijazno Avstriji, z isto Avstrijo v gospodarski vojski, ker zabranjuje vvaževanje goveje živine, žita in celó lesa iz Avstrije na Nemško, s tem, da terja previsoko carino od rečenih pridevkov, če se hočejo pravažati na Nemško. Delegati so sklepali, da bi morala prav Nemčija, s katero smo v zvezi, ki pa provzročuje Avstriji tako velike stroške za vzdržanje vojne v interesu politiške prijaznosti, biti nasproti nam bolj prijazna tudi na ekonomičnem ali gospodarstvenem polju, in še celo podpirati naše cesarstvo tudi v finančnem oziru.

Če so bili pa stroški za armado vže do sedaj tako visoki, da so jih delegacije in državni zbori le s težkim srcem privolivali, potem je pa moralo kar vznemiriti delegacijo avstrijsko in ogersko naznanilo vojnega ministra, da ni še konec teh žrtev in da bode treba še zdatno pomnožiti število aktivnih (služijočih) vojakov vže za časa miru, in da bode minister potreboval za to še 80 do 100, celó do 120 milijonov goldinarjev.

Delegate ogerske je ta ministrova izjava jako vznemirila in terjali so od ministra pojasnil.

Minister je na to sicer priznal, da sedaj ne stavi še te tirjatve, ampak, da se bodo še le delale studije o tem velevažnem vprašanju; minister je dalje rekel, da bi bil vže za letos terjati večje svote za vojaške namene, a da je moral odjenjati, ker sti si vladi ogerska in avstrijska iz finančnih ozirov njegovi terjatvi vsiljavljali; pristavil je pa vendar, do on kot vojak mora to zahtevati, ker, če nima take armade, tudi država nima po edni strani na zunanaj prave veljave, po drugi pa tudi za časa vojske ni tako pripravljena, da bi mogla nadejati se dobrega izida.

Vse te ministrove besede so le malo potolažile delegacije, in ogerski dotični odsek je sprejel posebno resolucijo, v kateri naglašá, da se ima pri oboroženju armade na to gledati, da

se ne uniči gospodarsko stanje držav; v enakem zmislu so govorili tudi delegati avstrijski.

Posebno zadoščanje je imel skupni državni finančni minister pl. Kallay gledé na oskrbovanje nove Avstrije: Bosne in Hercegovine. Obe delegaciji, avstrijska in ogerska, sti priznali z javno pohvalo, da se je v desetih letih, od kar imamo v svojem oskrbništvu te dežele, tam vse na bolje obrnilo, da napreduje tamošnje ljudstvo duševno in gmotno, da blagostanje raste, vtrjuje se vedno bolj in bolj domači mir, da postaja leto za letom ljudstvo zadovoljnejše in bolj vdano in naklonjeno Avstriji. To je v javnem polnem zboru priznal dalmatinski delegat Dr. Klajč, kateri pozna novo Avstrijo iz lastne skušnje. On je tudi priznal in popravil nasproti poročevalcu dr. Bilinski-u, da namreč vse prebivalstvo v Bosni-Hercegovini govori le eden jezik, serbsko-hervaski, da spada vse ljudstvo k istemu-serbsko-hrvaskemu kolenu, in da tudi tamošnji Turki, poturčeni nekdanji kristjani, ne delajo v tem nikake izjeme; ljudstvo se ne loči po narodnosti, ampak edino le po veri; večino ljudstva je turške, za tem je veliko starogrške, in le manjšina je katoliške vere. Nadalje je svaril isti govornik vlado pred naseljenci druge narodnosti, ker bi se s tem zaneslo tudi v te dežele narodno vprašanje, ki dela vže v Avstriji preveč težav.

Ker menimo, da bode čitatelje zanimalo, zato naj omenjamo, kako skrbi avstrijska vlada tudi za zboljšanje gmotnega stanja v teh deželah. Vlada pomaga, da si nakupujejo posestva tamošnji kmeti, ki so to, kar pri nas koloni, in tako se vstanovljajo samostalni kmečki posestniki. V ta namen snujejo občine posebne medsebojne blagajnice, katerim vlada posojuje denarne svote od 4 do 6000 gld. na 4% obresti; ta denar se uporablja v nakupovanje zemljišč posameznikom, kateri iz občinske blagajnice posojenc si svote v obrokih vračajo. Po tej poti se bode sčasoma vpeljal pravi, trdni, kmečki stan, ki je najtrdnjša podloga vsaki državi. Da bi se tudi poljedelstvo povzdignilo in zemljišča bolje obdelovala je vlada osnovala več kmetijskih šol, katere so popolnoma praktično urejene. Vsaka šola ima svoje posestvo, katero se tako obdeluje, da služi sosedom v izgled in posnemanje. Učenci teh šol dobivajo pouk ne samo v kmetijstvu, ampak učijo se tudi čitati, pisati, računati i. t. d. Vpeljuje se tudi boljše kmetijsko orodje, in dosedanja leseni plug se je začel zamenjati se železnim.

Tudi za ceste in poti se je začelo dobro skrbeti; gradijo se železnice, in vže sedaj je preprežena Bosna-Hercegovina z železnično progo, ki pelje od Dalmacije-Metkovič do Avstrijske meje ob Savi; zgradile so se v novejšem času še druge železnice, ki vežejo druga mesta in kraje v deželi; navadne ceste merijo že 3500 kilometrov, železnice pa skupaj 1500 kilometrov; res lepo število!

Glavna prideika zraven navadnih sta še posebej tobak in les.

Tobak iz Hercegovine je vže na prav dobrem glasu, in daja na leto dohodkov blizo 3

milijonov goldinarjev, ker v proračunu za leto 1891 je za to predvidenih gl. 2,936.400 med tem ko so znašali dohodki od tabaka v leta 1880 samo gl. 194.104. Tudi mnogo lesu se nahaja in sicer vsake vrste, posebno pa raste smreka, hrast in bukev.

Naj več se izpeljuje doge za sode, tako da dela Bosna-Hercegovina vže konkurence Her-vaški. Sploh imajo bosenski državni gozdi, ka-teri obsegajo 1.300.000 hektarov ali 2.258.100 oralov, veliko vrednost, od njih ima država vže sedaj lepe dohodke, ali ti se bodo še zdatno pomnožili, kedar se bodo ceste zboljšale in železnice zgradile, da se bodo lahko lažje izvaževale ne le doge, ampak še drugi les, posebno pa les za stavbe.

Pa tudi na duševnem polju lepo napreduje Nova Avstrija. To povzamemo iz tega, da se med tamošnjimi uradniki ne nahajajo več, ka-kor od začetka, sami ptujci, ampak vže lepo število domačinov; tako n. p. je domačinov med pravimi uradniki vže sedaj 130%, med uradnimi slugi 750%, med gozdnimi čuvaji 700%, med srednješolskimi učitelji 180%, med ljudskimi učitelji 400%, — med te niso všteti učitelji na verskih šolah, — med carinskimi in finančnimi stražniki 370%, med učitelji na kmetijskih in obrtniškimi šolah celo 900%, med rudniškimi uradniki 850% in pri režiji ali opravi za tabak pa 920%.

Vse to dokazuje lep napredek naših novih sobratov v Bosni-Hercegovini, za kateri jih zna v resnici marsikateri Staro Avstrijec zavidati.

LIENBACHER.

Ime Lienbacher-jevo znano je po vsej Avstriji, znano bo tudi Slovincem, ki se pečajo s politiko, ali naj prebirajo politične časopise. On je državni poslanec, do zdaj bil je tudi deželni poslanec za Sol-nograško; obe častni mesti zavzemal je skozi več dob ustavnega življenja v Avstriji. Skušal je vselej veljati za katoličana in konservativca; na ta program so mu dali njegovi volilci svoj glas. Naj bolj zaslu-guje njegovo ime, ko je s Taaffe-jevim ministerstvom l. 1878 desnica drž. zbora zadobila večino. Konser-vativci so nanj stavili svoje najlepše nade; saj je učen mož in tudi dober govornik, ki je pobijal libe-ralne spletke v državnem zboru z uma bistrim me-čem. S prvega bil je tudi ud Hohenwartovega kluba. Ali mož nima stalnih našel, in v sled tega je njegovo delovanje nepretrgana vrsta nedoslednosti in nav-ekrižnosti. Krivo temu pa je napuh in častilakom-nost, ki sta ga prevzela in ga tirata na poti, katerih bi se moral značaje in pameten mož sramovati. Zatrjuje se, da je hotel postati minister pravosodja, kar mu je pa spodletelo. Od tod njegovo postopanje proti ministerstvu, do katerega kaže nevgasljivo mržnjo, bodi si prilično ali neprilichno.

Ravno tako mržnjo goji do konservativne stran-ke, posebno do kluba, v katerem je sprvič sedel, iz katerega pa je izstopil že v teku prvega zasedanja drž. zbora. Od tega časa napel je vse moči, in na-penja jih še, kako bi razrušil dosedanje večino v drž. zboru. V ta namen skušal je, da bi konserva-tivno Nemce odcepil od Hohenwartovega kluba, ker ti vselej skupno glasujejo s slovaškimi poslanci južnih dežel. Šuntal je vse Nemce proti njim, češ, da ti v takem klubu zanemarjajo pravice nemškega naroda, da trdil je celo, da skupno s Slovani pomagajo za-tirati nemški nased. V tem si je enak z drugimi vstavovernimi in liberalnimi Nemci. Šuntati pa zna tako zvijačno, da mu ne najdeš para; za sredstva ni v zadregi; vse mu je dobro, če le izde. V sled tega so bili tirolski in goranje avstrijski konserv. poslanci že večkrat v nevarnosti, da jih volilci ne volijo več. Lienbacher-ju je malo mar, če pridejo po njegovem rovanji levčarji na kormilo.

V drž. zboru je većinoma z levico roval proti ministerstvu in proti desnici.

Naj huje počenja pa zdaj, ko se bližajo vo-litve za dež. zbor solnograški. V tem imajo do zdaj većino konservativci, ki so tako spretno in vestno gospodarili, da so v vseh točkah dosedanje dež. do-klade zdatno znižali. — Da bi razrušil dosedanje za-deželo velezaslužno katoliško većino in lagije proti nji agitiral, odložil je svoj mandat za delegacijo v prid levčarjev; vstanovil je novo stranko, narodno konservativno, da bi zdatnejše osk. l. konservativne Nemce; med tem raje z besedo in spisi proti svojim nekdanjim tovaršem in zaveznikom tako, da je vže dobromisleče zbežal.

Nevarnost, da propadejo katoliški poslanci, je tako velika, da so bile više cerkvene oblasti prisil-jene, avariti z okrožnicami volilce, naj se varujejo zanj, katere jim stavlja nova narodna konservativna stranka.

To je sad delovanja moča, ki hoče veljati za katoličana in konservativca, — toliko šuntanja in ro-vanja, toliko boganja — v sled nespolejane, žaljene častilakomnosti!

Dopisi.

Iz Gorice, 24. junij. (Raznosterosti). Pit-na voda v Gorici, katera je napeljana iz Kronberga, je prav dobra, le to škoda, da je imamo premalo, kar občutimo posebno po leti, če dalj časa ne dežuje in imamo sušo. Zato pa tudi naši mestni očetje vže skoz več let sem tuhtajo, kako da bi mestu preskr-beli dovolj dobre in zdrave pitne vode. Edni se pri-poročali, da naj bi se napeljala v mesto Sočina voda, drugi so mislili na Mrzlek, tretji so jo hoteli spraviti tam nekod izpod Čavna blizo Oseka, spet nekateri so svetovali, da bi mestu prav došla Čepovanska voda, ako bi jo hoteli Čepovanci proti primerni odškodnini odstopiti; kakor je bilo o svojem času čitati in ali-sati, je bila šla še celo posebna komisija v Čepovan, da bi se s tamošnji občinarji pogajala. Na zadnje so vsi ti načrti splavali po vodi in mesto se je na to začelo pogajati z grofom Alfredom Coronini-jem, na čegar posestvu v Kronbergu izvira voda, ki je sedaj napeljana v Gorico, da bi on zraven glavnega stu-denca pustil še druge vrelee, ki se nahajajo v bližini, napeljati v mesto. Grof je v to privolil in mestu ne-katere studence prepuštil, ako mu izplačajo 30.000 gl. Mesto je pogodbo sklenilo in grofu vže odštelo na račun 20 tisoč. Ko se je pa delo v Kronbergu pričelo, se je mesto neki hotelo polastiti še drugih tam blizo izvirajočih studencev, o katerih pa menda pri sklepanju pogodbe ni bilo govora, zato je grof Co-ronini napel tožbo proti mestu, in v ponedeljek je bila politična komisija v Kronbergu. Izid te pravde naznanimo o svojem času. Vse tedaj kaže da se bo-demo morali zadovoljiti s nekaj časa le s toliko vode, kolikor je imamo sedaj. — Naj povem še nekaj o stavbah, katere se vršijo ali pa se imajo v kratkem začeti zidati v Gorici. Pripravljeno za učiteljske je vže pod streho, poslopje je lepo, vgačala bode stavba po svoji notranji izpeljavi bržkone tudi svojemu namenu, ali v tem so skoraj vsi štuni, da bi se bilo moralo to poslopje zgraditi na drugem kraju mesta. — Znano je, da je za c. kr. urade tukaj v Gorici prav slabo preskrbljeno; ti uradi imajo svoje prostore po pravih privatnih hišah, od katerih država velike najemščine plačuje. Vže več kot dvajset let se misli na to, kako bi se dali odstraniti ti nedostatki in da bi država sama pozgradila poslopje, v katerem bi imeli svoje prostore razni uradi, kakor okrožna, in mestna od-rednena sodnija, davkarija in drugi uradi, ki so s prejšnjimi v zvezi. Govori se, da vlada resno misli v kratkem postaviti tako poslopje. Za to poslopje se bode neki vkupila in porabila hiša v „Via Degana“, kjer je zdaj c. kr. glavna davkarija, samo da se bode moralo še mnogo prizidati, da bodo imeli svoje pro-store vsi dotični uradi. — Mesto goriško je komaj sezidalo edno vojašnico za topničarje, in vojaško po-veljništvo hoče imeti vže drugo za brambovce in v času sile tudi za črno vojsko. Se ve mesto bi naj-raje, da bi ne imelo toliko stroškov, povzdignilo za edno nadstropje sedanjo vojašnico v „Via Vogel“, ali vojaštvo s tem načrtom ni zadovoljno, ker tam ni dobiti dovolj prostora za vežbanje vojakov. Vse tedaj kaže, da mestu ne bode drugega preostajalo, kakor vdati se in zidati še edno vojašnico.

Ker vže govorim o zgradbah in stavbah, naj še omenim, da je dalo cerkveno oskrbnništvo posuti zid pred cerkvijo sv. Ivana in napraviti prav lepo železno pregrado. To delo je pravi kinč za cerkev sv. Ivana in za celo ulico. Kdor pride v mesto, naj ne pozabi ogledati si tega dela. Pregaja in vrata so iz kova-nega železa in dunajsko delo.

Predno končam, še nekaj o našem mestnem starešinstvu. Jaz sem vže mislil, da smo se prezgodaj veselili zmage pri letošnjih volitvah v mestni zastop; pri volitvi dveh podžupanov so se bili namreč neka-teri letos voljeni svetovalci odcepili od svojih tovari-šev in so glasovali z nasprotno liberalno stranko; tudi se je bilo vže bati, da ti svetovalci res pobegnejo v nasprotni tabor, ali zadnja seja mestnega zastopa je pokazala, da so se svetovalci, voljeni na podlagi skupnega programa, spet našli, ker glasovali so vsi kot eden mož in bili edini v vseh vprašanjih. Da je bilo prišlo pri volitvi dveh podžupanov do neke lo-čitve, je bil tudi mnogo zakrivel, kakor vem iz go-tovega vira, neprevidno pisan članek v tukajšnjem slovenskem listu „N. S.“

Iz Budapešte, 24. junija. V petih javnih so-jah je avstrijska delegacija že v soboto dovršila svojo nalogo. Ogerska delegacija pa ni bila tako marljiva in izvrši svoj posel menda še le v četrtek, kar je za naše delegate tem sitnejše, ker morajo čakati, da se v tem slučaju v petek snidejo k zadnji javni seji ter na znanje vzamejo sklepe ogerske delegacije.

Letošnje delegacije so bile v marsikterem oziru jako zanimive. Minister vnarjih zadev grof Ka-l-n-o-k-y je v budgetnem odseku pojasnoval naše vnanje raz-mere, ki so vsestransko prijateljske in povoljne iz-vzemši malo Srbijo, kjer radikalna stranka vedno huj-ska proti Avstriji. Minister je v sled tega gledé Srbije spregovoril jako ostre besede, ki so odinevale v so-sedni deželici in vzbudile razne občutke. Širokoustni radikali so začeli ropotati in žugati s silo, češ, da odalej nobene reči več ne kupijo od avstrijskih trgov-cov, da njih agentov ne marajo sprejemati, da vlada trgovske pogodbe z Avstrijo ne sme več sklepiti itd. Da bi to tem laglje dosegli, sklicali so bili za nedeljo velik shod srbskih trgovcev, da se porazume o skup-nem in enakomernem postopanju. Celo srbski poslanik na Dunaji se je nekterim časnikiarjem nasproti enako repenčil in s sabljo mahal okoli sebe, ali treznejši možje so sprevidili, da bi namerovana trgovska voj-ska škodovala le Srbiji, zato svetujejo k previdnosti in k prijateljskemu porazumljenju. Velikega trgovskega shoda v nedeljo ni bilo, kar jih je bilo pa prišlo, so v resoluciji priporočali prijazne razmere z Avstrijo; vlada taji, da bi bila ona šuntala proti Avstriji, in srbski poslanci prekljuje, da ni tako govoril, kakor so poročali časnikiarji.

Razmere proti drugim državam so prijazne in delegati obeh strank so zaradi tega priznanje in zau-panje izrekli ministru vnanjih zadev. Dr. Riegerju se je pa vendar potrebno zdelo ministerstvu vnanjih za-dev priporočati veliko opreznost in pozornost, ker nekatere prikazni na političnem nebu kažejo, da se pripravljajo drugačne politične razmere.

Razun vnanjega ministerstva so bilo jako važne tudi razprave vojnega ministerstva. General Bau-er je v budgetnem odseku povdarjal potrebo večjih stroškov za dopolnitev oboroženja, ker je dobro obo-rožena vojska najboljši porok za obstanek miru. De-legati so popraševali, naj vsaj pov. koliko bode v ta namen še potreboval, in minister se je izrekel malo presplošno in nejasno, češ, da bode potreboval za do-polnitev oboroženja morda 100 milijonov ali 120 mi-lijonov gl., da pa tega natančno ne more povedati. Te besede so zbudile ne le med delegati, ampak tudi med občinatvom veliko hrupa, ker se je sploh mislilo, da bode minister že zdaj tirjal velikansk znesek za vojaške potrebščine. Ali tega ni storil, ampak je le zahteval nekoliko višjo potrebščino za napravo brež-dimnega smodnika. V javni seji se je vojni minister celo izgovarjal, da njegovih besed v odseku niso prav razumeli, in da letošnje njegove zahteve še tako ve-like niso, kakor lanske.

Pe še ena reč je bila veliko hrupa napravila. Vojni minister je namreč v odseku rekel, da name-rava pomnožiti tudi število dejansko službujočih vo-jakov. To bi bilo hudo breme za prebivalstvo; ne le da več vojakov napravi tudi več stroškov, am-pak veliko bolj občutljivo bi bilo pogrešanje delov-nih moči, ako bi moralo več mladih ljudi služiti pri vojakih. Delegati so toraj prav resno ugovarjali tej nameravani pomnožitvi, in so ministra spraševali, če bi v tem slučaju še zadostovala sedanja vojna posta-va, ali če bi ne bilo morda potrebno celo spremeniti jo in pomučiti število vojaških novincev, kar bi ni-kakor ne mogli dovoliti. Vojni minister je sprevred velik upor proti temu poskusu ter je v javni seji od-govarjal, da te reči še ni zadostno pretresal, da toraj nikakor ne more kaj zanesljivega reči. Ali tudi to se nam ne zdi pravo, da še dalje večje oboroženje opra-vičujejo z ozirom na naše zavezničke na Nemškem in Italijanskem. Namen vsaktere zaveze mora biti ravno ta, da ni treba enemu napenjati skrajnih sil, ampak da si zaveznički drug drugemu z navadnimi močmi, brez posebnih stroškov na pomoč hité, ako enemu iz-med njih žuga sovražnik. Kaj sicer pomaga dr-žavi zaveza, ako zahteva od nje tako velikanske žrt-ve, da mora vse od njih denarno propasti! Zato so delegati pritrdjevali nasvetu, da naj vlada glavno po-zornost obrača na plošno razoboroženje, da bodo mo-gle države prosteje dihati in svoje dohodke obračati za gospodarske namene. Enako živo, kakor pri nas čutijo tudi drugod silno breme, ki ga dela oboroženi svet, in prepričani smo, da bi povsod, tudi na Fran-coskem zmagala stranka miru, če bi se geslo pri vo-litvah glasilo: Kakšne poslance volimo, ali take ki želé mir, ali pa take, ki hočejo vojsko? Samo na Ruskem bi to ne moglo na dan, ker tam nimajo ljud-skega zastopništva; sicer bi morda tudi tam obveljal mir, katerega je Rusija enako, če ne še bolj potrebna kakor pa mi.

Še ene razprave mi je iz delegacij omenjati, namreč poročila o razmerah v Bosni in Hercegovini, ki priča da to dežili vsestransko napredujejo. Vlada ima skrb za vse potrebe, napravi šole in razne za-vode, dela ceste in železnice, se ozira na narodne lastnosti itd. Dohodki dežele so večji kakor stroški

za deželne potreščine, tako da kaže proračun čez 50.000 gld. presežka. Vseled nekterih vplivov skušali so sicer v Bosno spraviti nemške naseljence, ali minister Kallay je spoznal, da to ni prava politika, in ne podpira teh poskusov, česar je hvalevredno omenjal delegat dr. Klaič. Sicer pa mi je še poročati, da so bili vsi proračuni od naše in ogerke delegacije sprejeti po vladnih predlogih. Ogerška delegacija je hotela sicer za polovico skrócić neki znesek za vojaške kuhinje po železnicah, za ktere vlada zahteva 300.000 gld., ali naposled je tudi tej potreščini pritrdila, tako da se vsaj ni bati nasprotnih sklepov, zaradi katerih bi se moralo podaljšati zborovanje delegacij.

Politični razgled.

Kakor prej v odsekih, tako se je tudi v javnih polnih sejah obeh delegacij mnogo govorilo o visoki politiki, ko je bil na dnevnem redu in se razpravljalo proračun vnanjega ministerstva. Ker je minister grof Kalnoky zbolel, ga je pri razpravi nadomestoval prvi sekcijski načelnik Szögyeny. V avstrijski delegaciji je več delegatov poprijelo besedo, govori so bili podobni onim v finančnem odseku, vsi govorniki so grofu Kalnoky-u, ki krepko vodi vnanjo politiko in tako obrača, da se obvaruje mir, izrekli priznanje in zahvalo. Povdarjala se je tudi važnost zveze z Nemčijo, če tudi je odstopil knez Bismarck in umrl grof Andrassy, ki sta to zvezo napravila. Ali ker so levčarski govorniki in med njimi še posebno delegat Demel le preveč in čez mero vlado hvalisali, se je oglasil tudi dr. Rieger in si štel v dolžnost povedati, da vender ni vse tako lepo in mirno, kakor nekateri mislijo in da je med rožicami in cveticami tudi kak trn. Govornik je rekel, da je reč prav težavna za vlado, ki ima na vzhodu opraviti z prav razdražljivimi elementi, in od vlade se ne more terjati, da bi svoje mnenje javno izrekla o tem vprašanju, ker bi njene izjave lahko tu pa tam neprijetno dregnile; pa tudi delegati morajo biti oprezní in previdni v svojih govorih in ne smejo svojih različnih mnenj, katera imajo o domačih narodnih in političnih razmerah in vprašanjih, zanašati še v vnanjo politiko, da se vsaj na zunaj pokažemo kot zedinjeno moč. Tudi Rieger je za zvezo z Nemčijo, ali zveza z Italijo mu ni toliko pri srcu, ker ta zveza v Italiji nima posebnih privržencev in ker se je Italija jela zadnji čas približevati Francoski. Vspehi naši na vzhodu pravi govornik, so prav slabi; v Rumuniji smo zgubili vso kupčijo in politični vpliv; v Srbiji pa reči še slabše stoji. in Avstrija bi težko dobila veljavo tudi tedaj, ko bi se tudi kralj Milan spet vrnil na kraljevi prestol. Dr. Rieger je prepričan, da ima vnanji minister velike težave, zato mu tudi ničesa ne očita, marveč mu tudi on izreka zaupanje. Potem je sledila nadrobna razprava in proračun vnanjega ministerstva je bil sprejet brez premembe.

Po kronovinah, katerih zbori so razpuščeni, so se vršile in se še vrše v kmečkih občinah prvotne volitve ali volitve volilnih moč. Za Slovence so na Štajerskem srečno izpadle in nadejati se je, da bodo izvoljeni vsi po slovenskem društvu priporočani kandidati, katerih imena smo v zadnjem listu naznanili. Tudi naši krvni bratje na Koroškem ne drže križem rok, imajo pogostne shode na raznih krajih in tudi oni se za trdno nadejajo, da zmagata vsaj v Velikovškem okraji dosedanja poslanca župnik Einspieler in posestnik Muri.

Na Štajerskem pride morda med veleposestniki do kompromisa; kakor listi poročajo, hoče deželni glavar grof Wurmbrand osnovati v deželnem zboru neko srednjo stranko; v ta namen bi on rad vstavoverue ali liberalne veleposestnike pregovoril, da bi oni, ker imajo med veleposestniki večino, konservativcem prepustili dva mandata. Graška „Tagespost“ in za njo drugi dunajski židovski listi so proti takemu kompromisu, in mogoče je tudi, da ostanejo vsa pogajanja brez vspeha.

V občini Kaloča na Ogrskem so imeli 22. t. m. voliti sodnika, ali tu je prišlo med dvema strankama, med vladno in nezavisno, do rabuke in prelivanja krvi in celo do ubeja; tri osebe so na volišču ostale mrtve, osem pa je bilo težko ranjenih; vseled tega se je morala volitev odložiti in še le tje kaj odposlani vojaki so napravili mir.

Vseled izjav grofa Kalnoky-a v finančnem odseku avstrijske delegacije so se razmere med Avstrijo in Srbijo še na slabše obrnile in poostrele, trgovinske zveze med obema državama se znajo popolnoma raztrgati. Razburjenost med srbskimi trgovci je velika; in poseben odsek se je sestavil na Srbskem, ki dela na to, da bi se iz Avstrije ne dobivalo nobeno blago več; seveda bi potem tudi Avstrija nasproti Srbiji napela enake strune, ona bi n. pr. sceloma prepovedala uvaževanje prasičev iz Srbije, prepovedala tudi parnikar, donavske parobrodne družbe ustavljati se v kateremkoli srbskem kraju i. t. d.

Kakor pišejo nekateri nemški listi, sti Rusija in Francija tudi sklenili neko zvezo; proti komu da bi bila ta zveza obrnjena, ni težko vganiti. — Med tem ko se vse druge evropske vlasti obotavljajo priznati novo republiko v Braziliji, dela edino Francoska izjemo ž njo, ter jo je priznala; predsednik Carnot je vže sprejel zastopnika braziljske ljudovlade ter s tem tudi ob ednem priznal, da ima Francija prevrat v Braziliji za dognano stvar.

V Bolgariji bodo imeli volitve v sobranje; stranka vladna je izdala volilni oklic, v katerem opozarja volilce na veliko važnost prihodnjih volitev in jim priporoča glasovati za take kandidate, ki obljubijo, da hočejo skrbeti bolj za vtrdbo domačih razmer, kakor pa vganjati veliko vnanjo politiko.

Domače in razne vesti.

Nj. Visokost nadvojvoda Rainer, vrhovni nadzornik deželne brambe, se je bil 23. t. m. iz Badena pri Dunaji pripeljal v Sežano, da si je ogledal bramborce, ki se sedaj v Sežanski okolici vszbajo in imajo vojaške vaje.

Veleuč. g. dr. A. Mahnič podpisala se je in v Gorico poslala priznanica z Dobrne, v dekaniji Nova Cerkev na Štajerskem. „Slovenec“ piše: „Saj pač za blagostanje človeške družbe vnetemu in trudoljubivemu pisatelju hočeš-nočeš mora hvaležna biti vsaka krščanska zavežna duša, ako sploh za krščanska načela kaj mara.“ —

Poziv. Pozivljajo se vsi p. n. gg. društveniki slov. narodno-politiškega društva „Sloga“ v Gorici, da plačajo zastane letnine do 31. julija prih. in sicer ali neposredno g. denarničarju Andreju Jegliču v Gorici ali posredno po poverjenikih ali njenih naslednikih — kateri so s tem najljubnejše naprošeni, da letnino sprejemajo in potem z natančnim imenikom vreč nabrane denarje ročenemu g. denarničarju pošljejo — ker se bodo tisti, ki bi v napovedanem obroku ne plačali vsaj letnine za leto 1889 in 1890, toraj skupaj 1 gld., v zmielu §. 4. pravil izmed udov izbrisali. V Gorici, dne 26. junija 1890.

ODBOR.

Mestno starešinstvo goriško je začelo šediti, pa tudi skrbeti za nove dohodke; s tem, da bo de nova ura na cerkvi sv. Ignacija razsvitljena le do 11. ure zvečer in ne celo noč, prihrani mesto oelih 70 gld. na leto, in ker se bo de moralo vseled sklepa mestnega sveta od zdaj naprej plačati od vsakega, ki vmrje v Gorici, a ne bo de pokopan na mestnem pokopališču, 25 goldinarjev, zato bo de tudi mesto imelo nekaj dohodkov, posebno če se bo de število onih, ki nočejo, da bi njih trupla po smrti plavala na goriškem pokopališču, tako začelo množiti, kakor se to godi zadnja tri leta sem.

Schulverein. Pred meseci smo poročali, da je protestantska nemška šola v Gorici prenehala, ker ni dobila dovolj podpore od „Schulvereina“, sedaj pa slišimo, da je ravnateljstva „Schulvereina“ sklenilo dati tudi za prihodnje leto nemški šoli v Gorici 1600 gl. podpore.

V Moši pri Gorici živi vboga kmetica, katero napada božjast, ljudje pa mislijo, da je obsedena; vseled tega trpinčijo in nadlegujejo vbogo ženo z vsemi pripomočki, da bi izgnali iz nje satana in hudobne duhove. Rožni venci, svetinje, blagoslovljena voda je vedno na nji, ali hudobni duh se le noče umakniti. Rad vednežev in neumnežev je vedno dobi okolu nje, kar pač gotovo še bolj draži njene živce. Ljudje pravijo, da govori v tujih jezikih in da je hotel župnik izgnati onega satana iz nje, toda na vsem ni pčice resnice. Mogoče, da zabrani politična oblast to vražo ali neumnost. Kakor govorijo, se je to vže zgodilo.

Proti koleri. O. kr. pomorska oblast je odredila v soglasji s kr. ogerko pomorsko oblastjo, da se imajo zdravniško preiskati vse ladije, ki dojdejo iz Španije in so zapustile tamošnje luke 16. t. m.

Baron Widmann, cesarski namestnik na Tirolskem in nekdanji deželni predsednik na Kranjskem je stopil iz zdravstvenih ozirv v stalni pokoj; preostli cesar mu je pri tej priliki podelil veliki križ Frane Jožefovega reda.

V Ljubljani namerava trgovinsko ministerstvo napraviti telefon, ako se oglasi dovolj udeležnikov.

V Poreču našli so lep mozaič, predstavljajoč našega Izveličarja in 12 apostolov. Podoba so še precej ohranjeno razen glave Izveličarjeva, katera je nekaj poškodovana.

O dr. Riegru piše „Slovenec“ dopisnik iz Prage potem, ko je navedel besede, katera je govoril presv. cesar dr. Rieger ju o češki spravi v delegacijah, te pomenljive besede: „Zoper vse domače protivnike češko-nemške poravnave so velovážne besede najvišjega činitelja v državi, da se spravo mora izvršiti za vsako ceno.... Danes je položaj i za protivnike Riegrrove dosti jasen, ker uvidevajo, da je sprava skrajna potreba, a ne grob, porok za to so vzvišeno besede vladarjeve. In če se sprava izvrši, česar ni dvojiti, ni li večje ironije — da bo de to sprava: Čehov s Čehi! Saj mladočeska stranka — kakor se danes pojavlja — ni nobena politična stranka z resnim programom in ciljem ona je samo: osebna straža bratov Gregrov!“

O dr. Riegru se v poslednji dobi govorilo, da se hoče umakniti iz javnega življenja. Čuda bi ne bilo, da bi mož, ki je vse svoje življenje s pošteno in ne-sebično udanostjo služil češkemu narodu, koji ni pol stoletja — niti v najhujših dobah opešal v navdušenem rodoljubnem delovanju, vseled lokavih agitacij in sebičnega hujkanja proti njegovi osebi hotel odstopiti... Rieger je v nekem oziru prorok naš v trenutji, ki kaže češkemu narodu pot, koja vede v obljubljeno deželo. Narod češki tudi ne bo de zatajil svojega duševnega voditelja; če bi pa nanj metal kamenje zasramovanja, uresničile so bodo besede Mickiewiczeve: „Prckletstvo nad ljud, ki mori svoje preroke.“ Prihajajo mi na misel zaslužni poljaki moške zlasti Koščusko, Staszye, Wielopolski in Marcinkowski. Narod jih ni poslušal in se ne zmenil dosti za nje; vseled tega zadela je narod poljski kruta nesreča. Ali Rieger, dokler živi, zahteval je vse samo za svoj ljud, za se nič, on je tudi danes to, kar je bil vse žive dni: „Integer vitae!“

Španska kraljica Kristina kaže povsod javno svoje versko prepričanje. 11. t. m. bila je v Madridu lepa slavnost pri kateri so se posvetili presv. Sreu Jezusovemu: mali kralj Alfonz XIII. in njegovi sestri. Ta čin kaže dovolj o verskem prepričanju kraljice Kristine, katera hoče z Božjo pomočjo ohraniti malemu sinu prestol.

Ostanke A. Mickiewicza največjega poljskega pesnika prepeljali bodo iz Montmorencija pri Parizu v Krakovo, kjer počivajo trupla nekdanjih poljskih kraljev. V ta namen delajo se po vsem Poljskem velikanske priprave, vsa društva, mesta, vasi vdeležile se bodo slavnosti 4. 5. in 6. julija. To navdušenje na Poljskem kaže, kako so ponosni Poljaki na Mickiewicza.

Največa šolarica na svetu živi v Ridnavi na Tirolskem. Šolarica ima 11 let in visoka je 2 metra. Nek komediant z Dunaja je njenim starišem ponujal 600 gl. na leto, ako bi mu dovolili kazati deklico po svetu; stariši so ponudbo odklonili.

Mesto, davkov prosto. Sebastopolj, znano rusko mesto iz krimske vojske, je ruski car oprostil vseh davkov, radi hrabrega bojevanja v krimski vojski proti Francozom in Angležem.

„Slovenska beseda.“ Slov. Matica razpošilja nastopno vabilo: Odbor „Maticе Slovenske“ je sklenil izdajati znanstven list „Slovenska Beseda“, kateremu naj bi bil glavni namen pospeševati razvoj našega književnega jezika ter določiti in utrditi njegov pravopis... Da bi se v pravopisu dosogla jedi-

nost, povabila bode „Slov. Beseda“ vse slovenske jezikoslovce k skupnemu delovanju, da bi z znanstvenimi razpravami in z mirno kritiko sedanje pisave določili prave oblike, odločno pa izpodbijali krive nazore. . . . Razpravljala se bodo torej v „Slov. Besedi“ vsa vprašanja tičejoča se slovenske slovnice, katere še niso dognane ali še ne zadosti razjasnjena. . . . Vse dognane stvari se bodo zbirale, in kadar se bode na podlagi teh blizkov mogla izdati slov. pravopisna knjižica, tedaj bode „Slov. Beseda“ zavišila svoje glavno nalogo. . . .

Iz vabila je videti, da bode list jako zanimiv ne le za jezikoslovce, ampak tudi za vsakega izobraženega slovenca. List bode začel izhajati, ko se oglasi dovolj sotrudnikov. Urednik listu bode g. prof. A. Bertel v Ljubljani.

Na državnih železnicah začelo se je voziti jako po ceni po novem, tako znanem „Zonentarifu“. Po tem tarifu plača se na kilometer daljave za I. razred 3 kr., za II. razr. 2 kr. za III. razr. 1 kr. Na vseh postajah državne železnice je promet jako velik, kajti vsakdo da prav rad par novčičev, da ga „lukmatija“ prepelje v bližajo vas. Želeti je, da bi nas osredila tudi južna železnica z enakim tarifom!

„Koroških bukvic“, katero izdaja in zalaga g. Filip Haderlap v Celovcu, tiska pa g. J. Krajec v Novem mestu, sta izšla pred kratkim 16. in 17. snopič. Vsak snopič velja le 10 kr.

Časopisov na Dunaji izhajalo je lani 662; med temi: 83 političnih, 12 gospodarskih, 93 obrtnih; dnevnikov je bilo 24, od katerih je imelo 12 dvojno izdanje na dan. Večino listov imajo v rokah židi, ki tako delajo javno mnenje.

„Dom in svet,“ list zabavi in pouku, ima v svoji 6. št. naslednjo raznovrstno vsebino: 1. Sveta brata. I. Rastomila. Pesem složil A. M. — 2. Luka Vrbee (Zgodovinska povest iz 16. stoletja). — 3. Na grobeh (Povest. Napisal Vladiboj). — 4. Podobice, III. Na Ferdinandovem mestu. IV. Sirota. — 5. Tinček iz Bosne (Saljivi obraz). — 6. Zakleto jezero. (Pesni). — 7. Pisma iz slov. krajev. — Kriva prisega. (Pesni). — 9. Iosip Ogrinec (Životopis). — 10. Nekoliko o fotografiji. — 11. Schopenhauer. (Slika iz novejšje modroslovne zgodovine). — 12. Čudno predstavljanje pa mišljenje in zakoni mišljenja. (Modroslovna razprava). — 13. Nekaj porabnih mislij v slovensščini v govoru in v pismu. — 14. Slovo. — 12. Novi hrvatski grobovi. — 16. Raznoterosti. — „Dom in svet“ izhaja dne 20. vsakega meseca na dveh polah in stane za celo leto 2 gl., za pol leta 1 gl.

Naznanilo. O. 130. tek. m. junija naprej dob se postrežek (servo di piazza) na tukajšnjem kolo dvoru in na Travniku, ki bo naročila p. n. občin etva hitro in vestno izvrševal. Te verste postrežek bodo zaznamovani z modrim trakom.

Listnica uredništva: g. dop. iz Čop. Stvar nam n dovolj jasna.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis

2. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150 vers'h. Qual.) — versendet roben und stückweise porto- und collfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant). Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto.

Posilja blago dobro spravljeno in pošlino pravo!

Teodor Slabanja

robar v Gorici, ulica Korolli št. 17.

priporoča se vljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstrance, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognju pozlati in posrebrji. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Posilja blago dobro spravljeno in pošlino pravo!

Št. 974.

Razpis učiteljske službe.

Na slovenski osnovni šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakupu v Trstu razpisuje se

III. učiteljsko mesto

z letno plačo pet (500) sto forintov.

Služba je nastopiti že v začetku letošnjega šolskega leta.

Podpisano vodstvo sprejema prošnje s potrebnimi spričevali do 20. junija t. l.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani 1. junija 1890.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
Avstrijski Feniks na Dunaji
ustanovljeno leta 1860.

Naznanja slavnemu občinstvu da sprejema zavarovanja proti toči.

Glavni zastop v Gorici
Nunska ulica št. 3.

VINSKE IN SADNE STISKALNICE

najnovejše sestave prav priprave in za 200% bolj močne kot druge.

NA DERŽAVNI SADNI RAZSTAVI NA DUNAJU

meseca oktobra 1888 kot najboljše spoznane in s Pervim darilom obdarovane.

M LINE za grozdje in sadje izgotovljajo in prodajajo

Ph. Mayfahrt et Co.

Fabriken landwirthschaftlicher u. Weinbau-Maschinen-Eisengiesserei und Dampfhammerwerk

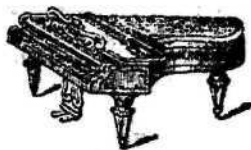
Dunaj II, Frankfurt a. M. u. Berlin N.

KATALOGI in usako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

— Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. —

Odlikovanje z svetovnih razstav:

v Londonu 1862, Parizu 1867, na Dunaji 1873 in spet v Parizu 1. 1878.

Prodaja klavirjev s plačilom na obroke.

Klavirji za koncerte in za dom, kakor tudi pianini iz slavno znane firme: Gottfried Cramer, Wilh. Mayer na Dunaji prodajajo se po 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl. in 650 gl.

Klavirji drugih firm po 280-350 gl.; pianini drugih firm od 350-600 gl.

Dobijo se vedno v

A. Thierfelder-jevi

prodajalnici in posojilnici klavirjev na Dunaji, VII, Burggasse 71.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.

koncesijovan valed ministrske naredbe z dnem 28. februarja 1889.

Zavod zavaruje:

Premakljive in nepremakljive premoženje proti škodi po požaru, ali in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Valed zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največji vrednosti sklopiti in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitki razdelili se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti preletu ali razpoku. V to stroko upadajo one škode, katere niso posledici požara, temveč ki nastanejo valed drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti razgodam.

Vprašanja glede zavarovanj blagovolijo naj se podpisnemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopisovati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglašajo. Za Gorico imenovali smo gospoda M. Korsića našim zastopnikom.

Ljubljana, meseca februarja 1890.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.
JOSIP PROBENC.

V samih osmih letih po iznajdbi na stotine priznanj pridobila si je: Rih. Gaertner-jeva tekoča francoska likavna mast za čevlje.

V eni minuti svetijo se čevlji kot zrcalo, ne da bi jih krtačil. Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8 dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani celb, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča se posebno veleč. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrbnikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vojakih je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se pravo pošl.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za 3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna Rih. GAERTNER, c. in kr. vojni oskerbovalec, Wien, Giselastrasse 4.

Prodaja se pri večih kupcih, usnjarih in čevljarjih. V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via Signori.

Izdaten, stalen, postransk dohodek si lahko prislužijo sposobne in zanesljive osebe (doluženim žendarmom se daje prednost), ki pridejo večkrat z občinstvom v dotiko.

Poprašuje se:

„G. S. 1890,“ Graz postlagernd.

Hilarianska tiskarna izveršuje vizitnice na močnem papirju Bristol od 80 kr. naprej.